

אתה אחד OF ברכה THE UNIQUENESS OF THE

In an article entitled: מאסף לעניני חינוך: תפילות שבע של יום השבת,

אתה: ברכה, Dr. Yaakov Rothschild points out the following unique aspects to the שבת: ברכה, והוראה-י-שבת: אהרן:

1. It is the only middle ברכה of שמונה עשרה on שבת that does not include פסוקים from the תורה;
2. It is the only middle ברכה of שמונה עשרה on שבת that does not refer either to מעשה or בראשית or יציאת מצרים or מתן תורה;
3. It is the only middle ברכה of שמונה עשרה on שבת that refers to the אבות.

He provides the following as the basis for these differences:

דף 163- "אתה אחד ושםך אחד" פתיחת הקטע צופה לדברי אבודרהם לאותו הזמן שבו "יהיה ה' אחד ושמו אחד" (זכריה יד, ט). משום כך ממעטת תפילת מנחה להתייחס לקביעת השבת במעשה בראשית וביציאת מצרים מתן תורה ("אינו מדבר עניינא דיומא דשבת כמו תפילת ערבית ושחרית", תוס' חגיגה ג', ע"ב ד"ה "ומי כעמך"). הוא מפנה את מבטנו לאותו "יום שכולו שבת ומנחה לחיי עולמים". שבתנו היא "מעין העולם הבא", היא מעניקה לנו, לעם ישראל שומרי השבת, מה שהוא מטעם אותו קץ הימים אשר האנושות נכספת לו. משום כך הפך חזון אחרית הימים אשר זכריה מדבר עליו בלשון עתיד, בתפילתנו למציאות שבהווה: "אתה אחד ושםך אחד" באשר אנו "עמך ישראל גוי אחד בארץ" . . .

Translation: The opening words: "Ata Echad V'Shimcha Echad" represent a look ahead, as the Avudrohom explains, to a time when G-d will be recognized as being singular and His name will be viewed as being singular. For that reason, Tefilas Mincha on Shabbos fails to link itself to Creation or to the Exodus or to Matan Torah (as Tosafos notes in Maseches Chagiga page 3 side 2 on the words: On Who Is Like Your Nation, that the middle Bracha of Shemona Esrei on Shabbos at Mincha fails to express the theme of the day of Shabbos in the same manner as we express it in Tefilas Arvis and Tefilas Shacharis.) Instead, the Bracha draws our attention to the day in the future when every day will be Shabbos and a day of rest for the whole world. Shabbos is a sample of that world. It provides those among the Jewish people, who observe Shabbos, a small taste of that future time for which humanity yearns. That is why the composer of the Bracha changed the wording of the prophecy of Zechariya from the future tense to the present tense in our Bracha: You are One and Your Name is One (As opposed to Zechariya's prophecy: A day will come when G-d will be recognized as singular and His name will be recognized as singular) and it is recognized as such by Your nation Israel, a singular nation in the world.

לאופי זה של השבת-שבת של עתיד לבוא – אין אסמכתא מן התורה, ומשום כך לא הובאו אסמכתאות מפסוקי התורה. – "תפארת גדולה ועטרת ישועה" תארי כבוד נוספים אלה לשבת נשווה אותם ל"כליל תפארת" שניתן על ראשו של משה כאמור בתפילת שחרית כאן הוענקו העטרה והתפארת לכל העם כולו.

Translation: A reference to the attribute of Shabbos as representing the Shabbos of future days, is not found in the Torah. That is why no verses from the Torah are included within the Bracha. The words: the splendor of greatness and crown of splendor are additional honorary descriptions of Shabbos. Those words can be compared to the crown of splendor that we describe as having been placed upon the head of Moshe in the middle Bracha of Shacharis Shemona

Esrei on Shabbos. In the Bracha of Ata Echad, we describe a crown being placed not only on the head of Moshe but on the heads of the entire Jewish People as well.

דווקא בתפילת מנחה, המפנה את מבטנו לשבת של עתיד לבוא לקץ הימים, אנו מזכירים את אבות האומה, שהכריזו לראשונה על ייחוד ה' בעולם: אברהם, יצחק ויעקב. נקבל את פירושו של הכל-בו (בשם בעל המלמד): "תיקנו להזכיר האבות בתפילה זו, שהם הודיעו הייחוד תחילה בעולם. וזאת הברכה היתה כולה ועניינה הייחוד כאמור: 'אתה אחד'. כך קושרת תפילתנו סוף תכלית תולדותינו עם יסודותיה והתחלותיה. ייחודו של ה' על-ידי היחידים, אברהם ויצחק התרחבו הפך לקידושה 'על ידי עם שלם': יעקב ובניו ינוחו בו. אברהם ויצחק ישמחו כשיעקב ובניו ינוחו בו בשבת ושומרין אותו' (אבודרהם); עם ישראל מגלה על ידי שמירת השבת את הכרת ייחודו בעולם. – וכאן מסתכם בסוף היום כל שלל הסגולות של השבת שהכרנו.

Translation: It is particularly in Tefilas Mincha when our attention has been drawn to the Shabbos of future days, the end of days, that we refer to our Forefathers who were the first to declare the singularity of G-d: i.e. Avrohom, Yitzchok and Yaakov. Let us carefully study the commentary of the KolBo: Our Sages instituted the practice of referring to the forefathers in this Bracha because they were the first to declare the singularity of G-d. The theme of this Bracha is the singularity of G-d as we say: Ata Echad. By referring to our Forefathers, we link, in our prayers, the end of days with the beginning of our history, with those who laid the foundation for Judaism. The declaration of the singularity of G-d began with our Forefathers, Avrohom and Yitzchok, the only ones within their generation to recognize that singularity, and then grew into the mantra of a nation. That is why we continue by saying: Yaakov and his sons rest on that day. Avrohom and Yitzchok rejoice when Yaakov and his sons rest on Shabbos and observe its rules (Avudrohom). The Jewish People reveals through its observance of Shabbos that it recognizes the singularity of G-d. It is at Mincha time, near the end of Shabbos, that we reveal the wealth of benefits that observing Shabbos will bring.

מנוחת אהבה ונדבה – היא מתנת ה' אל עמו.

Translation: This is G-d's gift to His People.

מנוחת אמת ואמונה – יסודה באמת האובייקטיבית של בריאת העולם. המנוחה ביום שבת היא מנוחה של אמת, המן לעד שלא ירד ביום השביעי.

Translation: Its foundation is in the objective truth of Creation. Rest on Shabbos is a rest of truth. The Mon never came down on Shabbos

מנוחת שלום ושלוה והשקט ובטח-ודוקא שבת זו שאינה מיוסדת על דאגת החברה האנושית למנוחתו של העמל אלא יסודה במרומים, בבריאה, היא מעניקה לאדם גם אתה מנוחה האנושית הסוציאלית השלימה שאינה נתונה לפשרה ולוויתורים- היא 'מנוחה שלימה'.

Translation: It needs to be noted that the Shabbos that we celebrate is not based on the humane concern that a person should rest one day was week from working. Instead it is a day of rest that was established by Heaven, during Creation. It provides a person with a complete rest that cannot be compromised or divided. That is why we call it a complete rest.

Some of the other terms in the ברכה including the phrase: תפארת גדולה deserve additional attention:

ספר שבולי הלקט ענין שבת סימן קכו-ובשם גאון אחר מצאתי כך משמע סדר התפלה הקב"ה שהוא אחד נתן לעמו ישראל גוי אחד יום שבת שהוא יום אחד ונבחר מכל הימים וכן נדרש בבראשית רבא אמר הקב"ה ששת ימי יצירה כולם זוגין הן ויום שביעי אין לו בן זוג יהא ישראל בן זוגו. הה"ד זכור את יום השבת לקדשו. אמר הקב"ה לישראל הוי זוכר לאותו יום שאמרתי ישראל

להבין את התפלה

יהא בן זוגך. תפארת גדולה זהו לשון זיווג כמו (ישעיהו מד', יג') כתפארת אדם לשבת בית. ועמרת ישועה כמו (משלי יב, ד') אשת היל עמרת בעלה. יום מנוחה וקדושה לעמך נתת כך ראוי לומר שהרי בסוף הלשון אומרים ינוחו בו שהוא לשון זכר ומי שאינו אומר יום מנוחה צריך לו לומר ינוחו בה שכל הלשון שלמעלה הוא לשון נקבה וכן אמר הר"ר שלום ב"ר יצחק זצ"ל שכך אומרים בנרבונה.

Translation: I found attributed to the name of one Gaon, an explanation concerning the opening words of the Bracha of Ata Echad: G-d who is singular, gave to the Jewish people, which is a singular nation, the gift of Shabbos, a singular day chosen from all the other days of the week. So we learned in Midrash Bereishis Rabbah: G-d said: each of the six days of the week have a matching day except for the day of Shabbos. Let the Jewish people be the match for the day of Shabbos. That is the meaning of the verse: Remember Shabbos to sanctify it. G-d said to the Jewish People remember the day that I designated to be your match. The words: Tiferes Gedula are a reference to being a couple as we find in the verse: according to the beauty of man, that it may remain in the house (an expression used to represent the fact that a man and woman are living together as husband and wife). The words: Ateres Yeshua are taken from the verse: A virtuous woman is a crown to her husband. The words: Yom Menucha Oo'Kedushah are appropriate to say because at the end we say V'Yanuchu Vo which is the masculine gender. If you do not say the words: Yom Menucha, you must follow those words with Yanuchu Bah, feminine gender, because what is said before is said in feminine gender. So said Rashi: that is way it is said in Narbona.

נשיב לדברי רבינו שלמה זצ"ל תפארת גדולה ועמרת ישועה מנוחה וקדושה לעמך נתת כדכתיב (שמות טז, כח) 'ראו כי ה' נתן לכם את השבת ואמרו ז"ל כל השומר שבת כראוי מקרב את הישועה שנאמר (ישעיהו ל', טו') בשובה ונחת תושעון; בשובה ונחת זה שבת וכן הוא אומר (ישעיהו לב', יח') וישב עמי בנוה שלום ובמשכנות מבטחים ובמנוחות שאננות. ובמדרש תלים מצאתי דורש זה המקרא ואומר אם ישמרו עמי משמרת שבת יזכו לישוב בנוה שלום. ואף בבראשית רבא מצינו כי בו שבת מכל מלאכתו אתמהא לא כן אמר ר' ברכיה בשם ר' יהודה ב"ר סימון לא בעמל ולא ביגיעה ברא הקב"ה את עולמו ואת אמר מלאכתו אלא להפרע מן הרשעים שמאבדין את העולם שנברא לא בעמל ולא ביגיעה ומה נברא בו פי' בשבת שאנן ובטח שלוה והשקט

Translation: Let us return to the words of Rashi. The line of Tiferes Gedula etc. is based on the verse: Notice that G-d has granted you Shabbos and our Sages said: whoever keeps the Shabbos appropriately brings the ultimate redemption closer as it is said: In ease and rest shall you be saved. That represents Shabbos and we have the verse: My nation will sit in secure dwellings and in safe resting places. In the Midrash Tehillim, I found written that if My people observe Shabbos properly, they will merit to live permanently in peace. We also found in Bereishis Rabbah the verse: that He rested from His work. Rabbi Brachiya in the name of Rav Yehudah son of Rav Simon said: Do not say so. Not through hard work and not through great effort did G-d create the world. So why does the verse say that G-d stopped his work? As a response to the evil ones who caused the world, which was created through little effort and through little work, to be destroyed. What was created? Shabbos, to be as day of peace, security and serenity.

ולכך אמרינן בשבת במנוחה מנוחת שלום השקט ובטח וכמדומה שאף הדורש של בראשית רבא כשהוציא זה הלשון סמך על המקרא דכתיב (ישעיהו לב', יח') וישב עמי בנוה שלום לפי שהמקרא נדרש על שמירת שבת ולפי ששתי המקראות נדרשים על שמירת שבת קבעו חכמים בתפלה לשון המקראות תפארת גדולה ועמרת ישועה מנוחה ונחת תושעון מנוחת שלום השקט ובטח מוישב עמי בנוה שלום. ולפי שהאבות שמרו משמרת השבת כדכתיב (בראשית כו, ה') וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתי, שאפילו עירובי תבשילין היה אברהם יודע, ואומר (בראשית יח, יט') כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו, בניו זה יצחק ואת ביתו זה יעקב לכך אנו מזכירין את האבות בתפלה גילה באברהם רינה ביצחק יעקב ובניו במנוחה.

Translation: That is why we say on Shabbos at Mincha the words: Menuchas Shalom, Hashket Va'Vetach. It appears to me that the opinion found in Bereishis Rabbah which derived this wording was depending on the verse in which it is written: that my nation shall rest in serenity. Since both verses were explained as dealing with observing Shabbos that is why our Sages included in Shemona Esrei the words: crown of splendor and splendor of redemption. Because our forefathers kept the laws of Shabbos as it is written: He kept my rules and regulations. From this we learn that Avrohom knew the rules of Shabbos including the rule of Eruv Tavshilin. The verse says: I know that he will command his children and his household that will follow. That is a reference to Yitzchok and the words: his household that will follow was a reference to Yaakov. That is why we mention the Forefathers in Tefilas Mincha on Shabbos. The word: happiness is associated with the name of Avrohom; the word song is associated with the name of Yitzchok and Yaakov and his children are associated with the word: rest.

מצינו בבראשית רבא (משלי כג, כד') גיל יגיל אבי צדיק, זה אברהם בשעה שנתבשר לא יירשך זה כי אם אשר יצא ממעיך הוא יירשך באה שמחה וגילה בלבו שנאמר ויפל אברהם על פניו שהיה שמח ועלו בלבו על שהבטיחו הקב"ה לעשות לו נס כזה. רינה ביצחק כתב אחי ר' בנימין נר"ו אחרי שמצינו שנדרש גיל יגיל אבי צדיק על אברהם נמצא שיצחק הוא צדיק והרי מצינו רינה אצל צדיקים דכתיב רננו צדיקים בה' לכך יסדו יצחק ירנן. עוד צדיק בגמטריא ר"ד הוסף בו ד' אותיות הרי ר"ה כמנין יצחק:

Translation: We find in Bereishis Rabbah that the verse: the father of the Tzaddik will rejoice is a reference to Avrohom when he was told by G-d that Yishameal would not be his heir but that the one who would be born to Sarah would be his heir, happiness overwhelmed Avrohom's heart as the verse says: Avrohom fell on his face. Avrohom was so happy that G-d had promised him to perform this great miracle on his behalf. The word: Rinah is associated with Yitzchok, as my brother wrote: in the same section of Bereishis Rabbah we find that Yitzchok is considered a Tzaddik. We find the word: Rinah being associated with Tzaddikim as the verse says: Raninu Tzaddikim Ba'Shem. That is why the word: Yiranen is associated with Yitzchok. Also the word "Tzaddik" in Gematria represents the number 204. Add four because the word contains four letters and you have the same number as in the word: Yitzchok.

נשוב לדברי רבינו שלמה זצ"ל רינה ביצחק לפי שמצינו באגדה רננו צדיקים בה' כשהצדיקים רואין שכינתו של הקב"ה מיד הם אומרים שירה כשאמר יצחק לאביו הנה האש והעצים ואיה השה לעולה השיב לו אברהם: לעולה בני, מיד רינן יצחק ואמר שירה ומה שירה אמר שיר של קרבן: יעקב ובניו ינוחו בו לפי שמצינו בבראשית רבא ויחן את פני העיר שנכנס עם דמדומה חמה וקבע תחומין מבעוד יום הדה אמרה ששמר יעקב אבינו את השבת. ואחי ר' בנימין נר"ו כתב יעקב ובניו ינוחו בו ולא אמר אברהם ובניו ולא יצחק ובניו שהרי בני ישמעאל ובני קטורה ובני עשו אינם נחים וזה שכתוב ראו כי ה' נתן לכם את השבת לכם ולא לאומות העולם.

Translation: Let us return to the words of Rashi. The name: Yitzchok is associated with the word: Rinah because of the verse: Raninu Tzaddikim Ba'Shem. This means that immediately when Tzaddikim experience G-d's presence, they begin uttering song. During the Akeida when Yitzchok said to his father: I see the fire and the wood but where is the sheep for sacrificing, his father answered him: for a burnt offering my son. Yitzchok immediately began to sing. What song did Yitzchok sing? The song that the Leviim would sing as sacrifices were being brought. We associate Yaakov with rest because we find in Bereishis Rabbah: Va'Yichan Pnei Ha'Ir. That Yaakov entered with the last light and established markers that allowed him to move around on Shabbos. The Midrash views those words as proof that Yaakov observed the rules of Shabbos. My brother Rav Binyamin wrote that the Bracha declares that Yaakov and his sons rested. The Bracha does not associate either Avrohom or Yitzchok with rest. That is because Yishmael and the sons of Kitura born to Avrohom and the children of Esau do not rest. That is what we learn from the verse: See that G-d gave you the Shabbos; G-d gave you the Shabbos and not to the other nations of the world.